

Facultat de Ciències de l'Educació

23226

Curs 2003-2004

Codi: 232268 Crèdits 4

El Sistema Educatiu i les Funcions del

Psicopedagog

Professor: Enric Roca

Objectius

- a. Descriure alguns dels elements bàsics del sistema educatiu català, espanyol i d'alguns països de la UE, amb la intenció de poder situar les funcions del psicopedagog en relació a aquests elements.
- b. Revisar i preveure les diferents possibilitats d'intervenció professional del psicopedagog dins el sistema educatiu formal català.
- c. Analitzar críticament les funcions definides reglamentàriament, les habituals de facto i les potencialment convenientes –des del punt de vista psicopedagòtic– dels professors de Psicologia i Pedagogia de l'educació secundària.
- d. Reconèixer alguns dels camps professionals més significatius, des del punt de vista psicoeducatiu i de projecció de futur, que ofereix l'educació no formal per als psicopedagogos.
- e. Impulsar la consolidació d'un perfil professional definit, propi, integrat –vàlid tant per a l'educació formal com per a la no formal– i útil del psicopedagog.

Temari

1. Els sistemes educatius. Alguns elements estructurals dels sistemes educatius i d'orientació d'Alemanya, França i del Regne Unit.
2. El sistema educatiu espanyol i català: l'actual marc legal (Constitució, Estatut, lleis orgàniques i decrets d'aplicació).
3. L'administració educativa a Catalunya. El Departament d'Ensenyament i la seva estructura. El psicopedagog en centres i serveis dependents de l'administració educativa. El psicopedagog en l'avaluació i la inspecció educatives.
4. Els Equips d'Orientació Psicopedagògica (EAP). Funcions i tasques professionals.
5. L'organització dels IES i el paper del psicopedagog. El Departament d'Orientació en els IES.
6. Funcions vigents i funcions convenientes dels actuals professors de Psicologia i Pedagogia dels IES.
7. La tasca psicopedagògica a l'educació no formal. Una panoràmica general.
8. El psicopedagog en el món del treball i en l'àrea de RRHH d'empreses i organitzacions.
9. La intervenció psicopedagògica en l'atenció a la persona, la família i la societat. L'assessorament i la

intervenció en situacions de desadaptació social.

10. El psicopedagog en els mitjans de comunicació i en les TIC.
  11. Perfil i competències professionals del psicopedagog.
-

Metodologia

En la part teòrica s'exposaran els elements del programa que garanteixin el seu coneixement bàsic així com obrir vies de reflexió i de debat sobre els seus aspectes més controvertits.

En la part pràctica, a banda dels debats i discussions sobre temes concrets, s'utilitzarà en alguna sessió la metodologia de *simulacions de situacions professionals potencialment conflictives* (SSPPC) que persegueix reproduir a l'aula ambients i casos propis de la professió psicopedagògica. La reflexió posterior per part dels estudiants completarà la metodologia.

Avaluació

Es valorarà la assistència, la participació i la implicació activa dels estudiants tant en les classes teòriques com en les sessions pràctiques. Les reflexions per escrit, personals o en petit grup, a propòsit dels debats o simulacions desenvolupades a classe, complementaran l'avaluació. Tanmateix, aquestes reflexions no seran obligatòries tot i que ajudaran a pujar la nota.

Es realitzarà una prova teòrico-pràctica al final del quadrimestre.

Bibliografia

BOQUÉ, M.C. (2002) **Guia de mediació escolar. Programa comprensiu d'activitats. Educació primària i secundària obligatòria** Rosa Sensat. Barcelona.

CEDEFOP (2001) "Memorando sur l'Education et la Formation tout au long de la vie –Consultation– Examen des rapports des Etats membres et des pays de l'EEE" **CEDEFOP**. Thessalonique (Pylea). www.cedefop.eu.int

DEL RINCÓN, B. (1998) **El psicopedagog en el centre de secundària. Suggeriments i propostes** Estel. Barcelona.

DEL RINCÓN, B. (Coord.) (2001) **Presente y futuro del trabajo psicopedagógico** Ariel. Barcelona.

ESTEVE, J. M. (1997) **La formación inicial de los profesores de secundaria** Ariel. Barcelona.

FERNÁNDEZ SIERRA, J. (Coord.) (1995) **El trabajo docente y psicopedagógico en educación secundaria** Aljibe. Málaga.

FERNÁNDEZ SIERRA, J. (Coord.) (1999) **Acción psicopedagógica en Educación Secundaria: Reorientando la Orientación Aljibe.** Málaga.

FILELLA, G. (1998) **L'orientació ocupacional en els centres penitenciaris** Pagès Editors. Lleida.

FILELLA, G. (1999) **La intervenció psicopedagògica en el context no formal** Pagès Editors. Lleida.

GAN, F. (1996) **Manual de programas de desarrollo de recursos humanos** Apóstrofe. Barcelona.

GERVILLA, E. (Coord.) (2002) **Globalización, Inmigración y Educación** Seminario Interuniversitario de Teoría de la Educación. Diputación de Granada.

GREEN, A.; LENY, T.; WOLF, A. (2001) **Convergencias y divergencias en los sistemas europeos de educación y formación profesional** Pomares. Barcelona.

GUPTA, R. M.; COXHEAD, P. (1993) **Asesoramiento y apoyo psicopedagógico. Estrategias prácticas de intervención educativa** Narcea. Madrid.

IZQUIERDO, C. (1996) **La reunión de profesores. Participar, observar y analizar la comunicación en grupo** Paidós. Barcelona.

MARTÍNEZ I NÓ, M. D. (2000) "Perfil professional i funcions dels/les especialistes de Psicologia i Pedagogia dels instituts d'ensenyament secundari: anàlisi de la situació actual, disseny d'una pauta de supervisió i propostes de futur" **Mestratge en Supervisió i Avaluació de l'Educació. Treball de recerca.** UAB. Barcelona (document policopiat).

MONEREO, C.; SOLÉ, I. (Coords.) (1996) **El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista** Alianza Editorial. Madrid.

MONTANÉ, J. (Coord.) (2000) **Perfil i funcions del psicopedagog** Facultat de Ciències de l'Educació. UAB. Barcelona.

NIETO, J. M.; BOTÍAS, F. (2000) **Los equipos de orientación educativa y psicopedagógica. El asesoramiento a centros escolares desde un análisis institucional** Ariel. Barcelona.

PÉREZ, M. L.; JUANDÓ, J. (2001) **Gestionar la información para que se comprenda** Edebé. Barcelona.

ROCA, E. (1997) **El desarrollo curricular en secundaria** CEAC. Barcelona.

ROCA, E. (2001) "Función y perfil profesional de los psicopedagogos. Una perspectiva desde Cataluña" **Teoría de la Educación** Vol. 12, 2000, pp. 159-178.

ROCA, E. (2002) "Avaluació dels aprenentatges i acreditació a l'ESO" **Revista del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya** nº 118, pp. 94-98.

ROCA, E. (2003) "El Pedagog/Psicopedagog com a professional

dins els centres educatius: necessitat o incomoditat?" **Revista del COPEC** nº 0 (en premsa).

RODRÍGUEZ, M. L. (1992) **El mundo del trabajo y las funciones del orientador. Fundamentos y propuestas formativas** Barcanova. Barcelona.

SAMPASCUAL, G.; NAVAS, L.; CASTEJÓN, J. L. (1999) **Funciones del orientador en Primaria y Secundaria** Alianza Editorial. Madrid.

SÁNCHEZ, E. (2000) "El asesoramiento psicopedagógico: un estudio observacional sobre las dificultades de los psicopedagogos para trabajar con los profesores" **Infancia y Aprendizaje** nº 91, pp. 55-57.

SARRAMONA, J. (2002) **Desafíos a la escuela del siglo XXI** Octaedro. Barcelona.

SARRAMONA, J.; COLOM, A. J.; VÁZQUEZ, G. (1998) **Educación no formal** Ariel. Barcelona.

SILVERO, M.; OCHOA, B. (2001) "Los programas de intervención psicopedagógica a la hospitalización: una revisión" **Bordón**, 53 (4), pp. 597-617.

TORREGO, J. C. (Coord.) (2001) **Mediación de conflictos en instituciones educativas** Narcea, 2ª edición. Madrid.

VARIS (2000) **L'assessorament psicopedagògic a Catalunya. Trajectòria dels equips d'assessorament psicopedagògic** Graó. Barcelona.

VARIS (2002) "La Ley de Calidad" **Revista de Educación**, nº 329.